

Deliverable 4.3.1 Seminars & Workshops

The seminar on "How to take advantage of the opportunities provided by the 4th Industrial Revolution" was held on March 2, 2023 in Haskovo and more than 25 people took part in it.

The goal at the event was to promote the opportunities provided by the Fourth Industrial Revolution in the context of modern technological development and how it can help local enterprises to achieve competitiveness. The topics of the seminar were specifically aimed at the target group of local craftsmen, members of the Regional Chamber of Skilled Crafts - Haskovo (project beneficiary), due to the need to pay special attention to the work with the craftsmen of the Haskovo region, for whom it is important to present solutions in the context of modern technological development in order to remain competitive. This includes improving the design, marketing of products in an electronic environment, protecting intellectual property and building a supply chain necessary to optimize performance.

For this purpose, the following was done:

- Develop the agenda of the event and a registration form
- Develop an invitation and its distribution it to stakeholders to secure participants (municipalities, electronic media, including social networks, local chambers of commerce and chambers that will inform their members, other local business organizations, e.g. craft chambers and associations, agricultural cooperatives, etc., enterprises and local representatives of business organizations, profiled technical schools and high schools, etc.)
- Providing an air-conditioned hall for the conference and the necessary logistics, incl. presentation equipment (laptop and multimedia) - hall of the Territorial Organization of Scientific and Technical Unions - Haskovo at Haskovo 6300, 3, San Stefano Str. (House of Technology)
- Provide speakers on the topics of the event with the necessary qualifications and presentation experience
- Ensured the visualization of the hall - according to the requirements of the financing program
- Registration of the participants
- Distributed information materials
- Providing catering for the participants
- Photo shooting

SEMINAR

"HOW TO TAKE ADVANTAGE OF THE OPPORTUNITIES PRESENTED BY THE 4TH INDUSTRIAL REVOLUTION"

Date : March 02, 2023

Location : Haskovo, seminar room in the House of Technology, 3 San Stefano St r.

AGENDA

Time	Topic
09:30 – 10:00	Registration
10:00 - 10:15	<ul style="list-style-type: none"> • Official opening of the seminar • Presentation of the project "Enabling SMEs for the 4th Industrial Revolution (4th Industrial Revolution)"
10:15 - 11:00	Artisans and the 4th Industrial Revolution in the context of modern technological development and the achievement of competitiveness
<i>11:00 - 11:30</i>	<i>Coffee break</i>
11:30 - 13:00	How artisans can take advantage of the opportunities provided by the 4th Industrial _ R evolution that promote local economic development (improvement in design , marketing of products in an electronic environment , protection of intellectual property and construction of a supply chain necessary that optimize the performance)
<i>13:00 – 14:00</i>	<i>Lunch break</i>
14:00 – 15:30	Discussion of the opportunities provided by the 4 th Industrial Revolution for the development of local entrepreneurship

Invitation to potential participants

TO THE REPRESENTATIVES OF INTERESTED PARTIES FROM HASKOVO REGION

02/06/2023, town of Haskovo

SUNBJECT: Invitation to participate in the seminar "How to take advantage of the opportunities provided by the fourth industrial revolution" - March 2, 2023, Haskovo

Dear Sir / Madam,

On March 2, 2023, in the city of Haskovo, we are organizing a seminar on the topic "How to take advantage of the opportunities provided by the fourth industrial revolution", which will be held in the city of Haskovo, seminar hall in the House of Technology, 3, San Stefano str.

The goal at the event is yes promotes the opportunities provided by the Fourth Industrial Revolution in the context of modern technological development and how it can help local enterprises to achieve competitiveness .

With this letter, we would like to invite you to participate in the seminar.

To reserve your place in the event, please complete the attached registration form and send it scanned to e-mail r.draganova@euroconsultants.com.gr until February 28, 2023

Appendices: Seminar agenda and registration form.

With respect,

Maria Malchanova
Chairwoman of the Board of Directors
Regional Chamber of Skilled Crafts - Haskovo

**REGISTRATION FORM
TO PARTICIPATE IN
SEMINAR "HOW TO TAKE ADVANTAGE OF THE OPPORTUNITIES
PROVIDED BY THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION"**

Date: March 2, 2023 (Thursday)

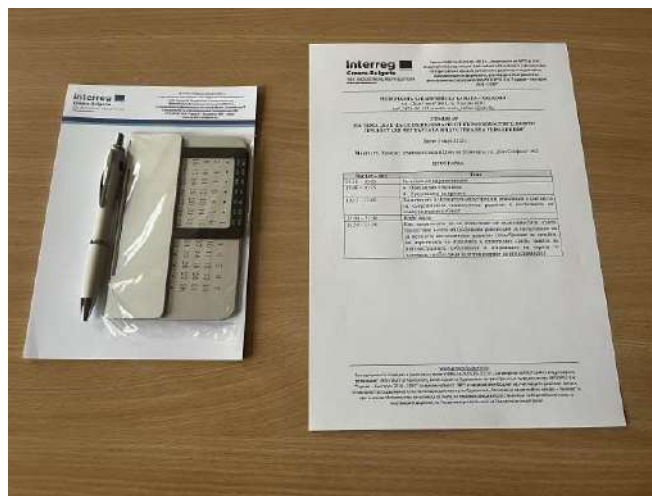
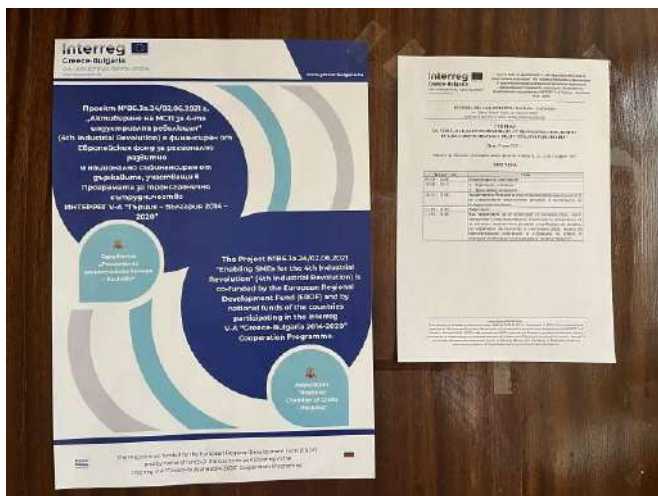
Place: Haskovo, seminar room in the House of Technology,
3, San Stefano Str.

Participant	
Name and surname:	
Organization:	

Contacts	
Address:	
Tel. Connection:	Email : _

*Please send the signed registration form (scanned) to e-mail:
r.draganova@euroconsultants.com.gr by February 28, 2023.*

Date: **Signature:**.....

Promotion of the event: <https://fb.watch/19aBOFSUxm/>

**Сдружение
„Регионална
занаятчийска камара
– Хасково“**

ПРОЕКТ „АКТИВИРАНЕ НА МСП ЗА ЧЕТВЪРТАТА ИНДУСТРИАЛНА РЕВОЛЮЦИЯ“

4TH INDUSTRIAL REVOLUTION

Този проект е финансиран по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A “Гърция – България 2014 – 2020”, съфинансирана от ЕФРР и националния бюджет на участващите държави

ПРОЕКТЪТ

Проектът е финансиран по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A "Гърция – България 2014 – 2020" и има за задача

да развие системите за подкрепа, свързани с насърчаването на местното предприемачество

Период на изпълнение:
02 юни 2021 – 01 юни 2023 г.

Сдружение
„Регионална
занаятчийска камара
– Хасково“

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

- Да установи възможностите за растеж на екосистемата на МСП предвид икономическата и социалната промяна в резултат на Четвъртата индустриална революция
- Да идентифицира слабостите и пропуските в трансграничния регион и да предложи адекватни стратегии, политики и методи за тяхното преодоляване
- Да оцени подготвеността и адаптационната способност на МСП спрямо променящия се технологичен пейзаж
 - Да направи подробно представяне на основните технологични постижения, които обуславят Четвъртата индустриална революция
 - Да идентифицира сектори и възможности
 - Да извърши дейности за повишаване на осведомеността, вкл. да организира Форум „Четвъртата индустриална революция“

ХАСКОВО

Сдружение
„Регионална
занаятчийска камара
– Хасково“

ПАРТНЬОРИ ПО ПРОЕКТА

- Асоциация на компаниите по информационни технологии на Северна Гърция (Гърция) – водещ партньор
- Център за изследвания и технологии – Хелас (Гърция)
- Сдружение „Регионална занаятчийска камара – Хасково“ – България

РАБОТНИ ПАКЕТИ

Дейностите по проекта се изпълняват в рамките на 5 работни пакета (РП):

РП 1: Управление на проекта и координация

РП 2: Комуникация и разпространение на информация

РП 3: Установяване на състоянието на нещата в трансграничния регион

РП 4: Трансфер на ноу-хау (посещения за обмяна на опит)

РП 5: Форум „Четвъртата индустриална революция“

СЪБИТИЯ ПО ПРОЕКТА ЗА МЕСТНАТА ОБЩНОСТ (1)

02 март 2023 г. - семинар „Как да се възползваме от възможностите, които предоставя Четвъртата индустриална революция“

06-07 март 2023 г. – Първо двудневно изложение на централна локация в Хасково за разпространение на информация и материали по проекта

17 март 2023 г. - Конференция „4-та индустриална революция и възможностите пред местните организации и предприятия“

СЪБИТИЯ ПО ПРОЕКТА ЗА МЕСТНАТА ОБЩНОСТ (1)

7 април 2023 г. - „Иновации и права върху индустриалната собственост. Зелената сделка и цифровата трансформация на българската индустрия“

10 – 11 април 2023 г. - Второ двудневно изложение на централна локация в Хасково за разпространение на информация и материали по проекта

21 април 2023 г. - Работна среща (кръгла маса) на тема „Регионално икономическо развитие, базирано на Четвъртата индустриална революция“

За контакт

Мария Малчанова

Председател на УС, Регионална занаятчийска камара – Хасково

maria_bialkova@abv.bg, 0878 663 957

Румяна Драганова

r.draganova@euroconsultants.com.gr, 0896 630 383

**Сдружение
„Регионална
занаятчийска камара
– Хасково“**

Занаятчиите и Четвъртата индустриална революция в контекста на съвременното технологично развитие и постигането на конкурентноспособност

**Как занаятчиите да се възползват от възможностите,
които предоставя 4-тата индустриална революция за
насърчаване на за местното икономическо развитие**

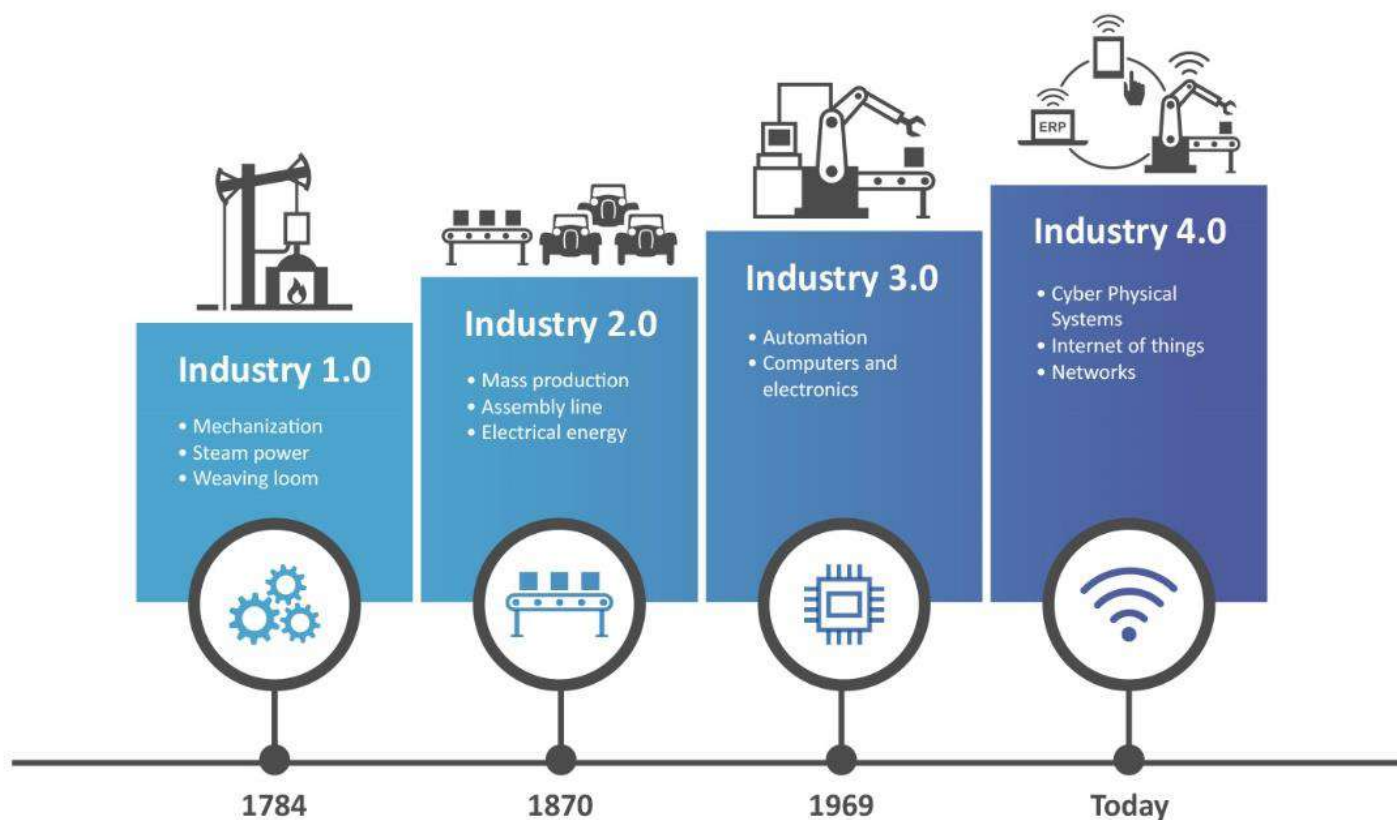
2.03.2023 г., гр. Хасково

----- www.greece-bulgaria.eu -----

Какво е Четвъртата индустриална революция?

- ❑ Четвъртата индустриална революция (т.нар. Индустрия 4.0) представлява съвкупност от свързани цифрови технологични решения, подпомагащи развитието на автоматизацията, интеграцията и обмена на данни в реално време в производствените процеси
- ❑ Индустриален и технологичен трансформационен процес, който естествено следва развитието на научните и производствените практики
- ❑ Резултат на цифровизирането и автоматизирането на производството:
 - Интернет свързаност и взаимодействие на кибернетично-физически системи без участието на човека
 - Обработка и анализ на големи информационни масиви и вземане на решения от изкуствен интелект
 - Роботика
 - Ползване на цифрови облаци
 - Цифрово моделиране и симулиране на производствените процеси чрез виртуална реалност
 - Интелигентна автоматизация
 - Масово производство на индивидуализирани продукти и т.н.

- ❑ Терминът Индустрия 4.0 (Industrie 4.0) се дефинира за първи път от Федералното правителство на Германия като основна инициатива за приемане на високотехнологична стратегия за развитие на немската индустрия през 2011 г. (част от стратегията High-Tech Strategy 2020 for Germany)

Най-важните елементи на 4-та индустриална революция

- ❑ **Политика:** на национално и регионално ниво (чрез държавна подкрепа и развитие на регулаторната рамка)
- ❑ **Финансиране:** достъп до финансови ресурси и рисков капитал (заеми или дялово участие)
- ❑ **Култура:** широко приемане и подкрепа за технологичното предприемачество и предприемачите от страна на обществото, положително медийно отразяване на успешните новостартирвали фирми
- ❑ **Подкрепа:** от страна на неправителствените и бизнес организациите
- ❑ **Човешки капитал:** наличие на знания и умения, добре подготвени служители (т.нар. “талант”)
- ❑ **Пазари:** достъп до клиентите на вътрешния и външния пазар

1. Достъпни информационните технологии предвид оптимизацията при вземането на решения

Вземането на решения се превръща в ключов фактор в условията на глобалната конкуренция. Използването на възможностите за анализи в реално време и обработка на големи информационни масиви (Big Data) позволяват вземането на решения в реално време. В областта на производството това означава по-гъвкави реакции при възникване на неизправности и оптимизация, надхвърляща границите на предприятието.

2. Ресурсна продуктивност и ресурсна ефективност

Производството на възможно най-много продукция от наличните ресурси (ресурсна продуктивност) при възможно най-нисък разход на ресурси за наличните количества продукция (ресурсна ефективност). По този начин кибернетично-физическите системи са в състояние да оптимизират производствените процеси по цялата верига на стойността.

3. Прилагане на индивидуален подход към клиента

Индустрия 4.0 позволява да се съобразяват индивидуалните и специфични за всеки клиент критерии, отнасящи се до дизайн, конфигурация, поръчка, планиране, производство и функциониране, включително и желанието за извършване на промени в кратки срокове. Чрез Индустрия 4.0 дори производството на отделни артикули (партида от един продукт) може да бъде рентабилно.

4. Осигуряване на гъвкавост на производството

Базираната върху кибернетично-физически системи мрежа позволява динамично организиране на бизнес процесите в различни измерения: качество, време, риск, устойчивост, цена, въздействие върху околната среда и т.н. Така материалите и логистичните вериги са в постоянен баланс. Едновременно с това, процесите на проектиране могат бързо да се организират, да се променят производствените операции и да се компенсират краткотрайни срывове (причинени например от доставчици), или пък в кратък срок да се увеличи съществено обемът на доставките.

5. Създаване на стойност чрез предлагане на нови услуги

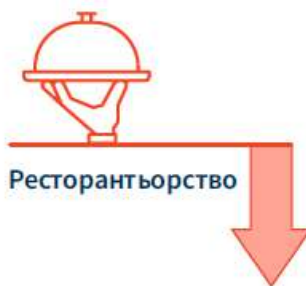
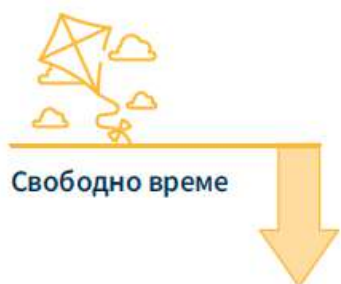
Индустрия 4.0 прави възможно възникването на нови форми за създаване на стойност и заетост, например чрез предлагане на услуги по веригата.

Събраните от умните устройства разнообразни големи данни (Big Data) могат да се използват чрез интелигентни алгоритми за предлагането на иновативни услуги.

Това предоставя в рамките на Индустрия 4.0 голям потенциал за развиване на B2B (Business-to-Business) услуги именно на малките, средните и стартиращите предприятия.

Тенденциите в ЕС

Услуги със социално взаимодействие

Услуги, изискващи интензивно използване на знания

Европейският зелен пакт

ЕС КАТО СВЕТОВЕН ЛИДЕР

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ЗЕЛЕН ПАКТ

Източник: Европейската комисия

Линейна и кръгова икономика

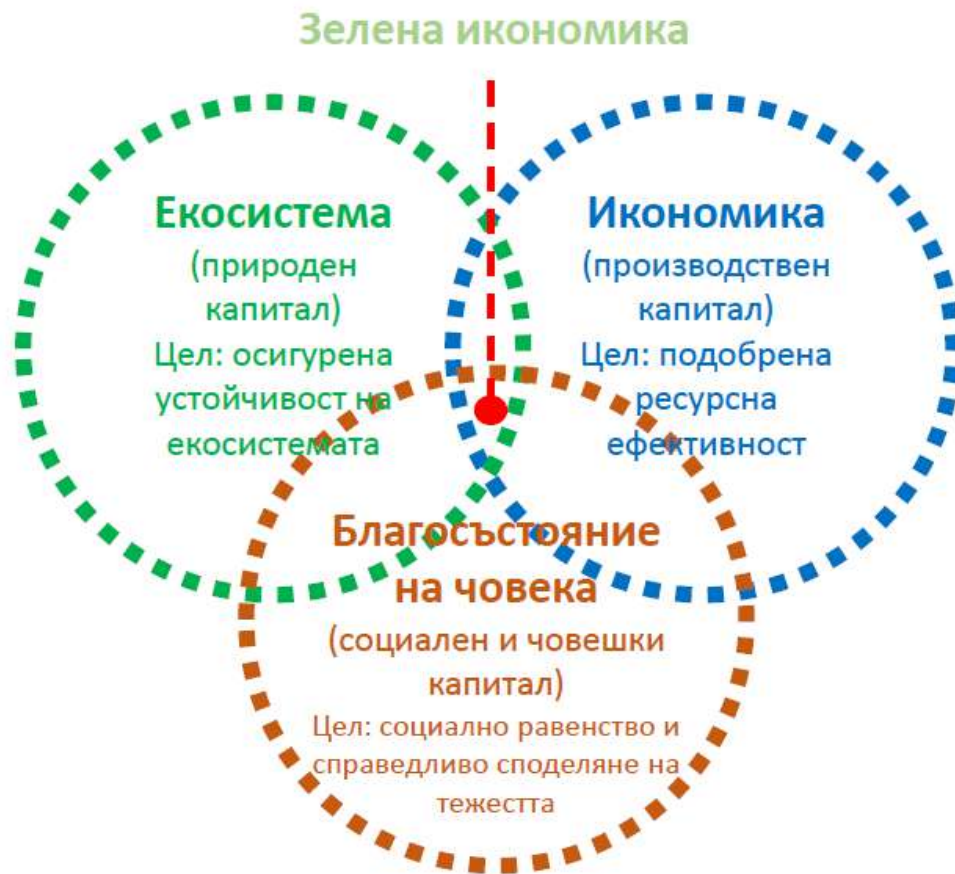

Източник: Европейски парламент

Зелената икономика (1)

„Зелена икономика” е средство за постигане целите на устойчивото развитие чрез:

- Подобряване благосъстоянието на човека, осигуряване на по-добро здравеопазване, образование и сигурност на работното място
- Повишаване на социалната справедливост, като се намали бедността и се осигурят условия за социално, икономическо и финансово приобщаване
- Намаляване на риска за околната среда, като се отчитат климатичните промени, изпускането на опасни химични вещества и замърсители, лошо управлявани и съхранявани отпадъци
- Намаляване на екологичния дефицит, като се осигури достъп до прясна вода, природни ресурси и се подобри почвеното плодородие

Зелената икономика (2)

Източник: [Европейската агенция за околна среда](#), *The European environment – state and outlook 2015*

- ❑ Занаятите са част от креативните индустрии и могат да се възползват от възможностите, предоставяни от Индустрия 4.0

- ❑ Културните и творческите индустрии, обединени под общото наименование „креативни индустрии“ включват всички сектори в ЕС, чиято дейност се основава на културни ценности или други индивидуални или колективни творчески форми на изразяване

- ❑ 3 основни групи:
 - Сфера на изкуствата, която се състои от неиндустриални културни продукти, напр. визуални изкуства, сценични изкуства, културно наследство
 - Културни индустрии, които включват индустрии, чиито резултати са изключително в културната сфера, напр. филми и видео, телевизия и радио, музика, книги и преса
 - Творческите индустрии и дейности, чиито резултати са функционални, но които включват елементи от предишните два сфери, като дизайн, архитектура или реклама

- ❑ **„Креативност“**, в смисъл на способността за създаване или изобретяване; сам по себе си този критерий не е достатъчен, тъй като всеки вид иновация предполага по дефиниция наличието на креативност
- ❑ **„Интелектуална собственост“**, осигуряваща законност при използването на определени културни ценности, които лесно могат да станат обществено достояние, като музика през интернет, книги и филми
- ❑ **„Метод на производство“**, разчитащ на характеристиките на културната икономика: структура на разходите, възпроизводимост, принципа „никой не знае“ (никой не знае дали създаденият продукт ще намери публика или не), икономии от мащаба и прототипни свойства
- ❑ **„Полезна стойност“**: по принцип стоките и услугите предоставят на потребителя два широки типа функции или стойности. Първата е техническата стойност, например дрехите като средство за предпазване от студа. Втората е „присъщата“ или „символичната“ стойност, която се харесва на потребителя, защото определя лицето, което консумира продукта или услугата

1. Артистични занаяти
2. Архиви
3. Архитектура
4. Аудиовизуални и мултимедийни продукти (филми, радио, телевизия, видео, звукозаписи, мултимедийни произведения, видеопрограми)
5. Библиотеки
6. Визуални изкуства (пластични изкуства, фотография, дизайн)
7. Книги и преса
8. Наследство (музеи, исторически места, археологически обекти, нематериално наследство)
9. Реклама
10. Сценични или изпълнителски изкуства (музика, танц, драма, комбинирани изкуства и други представления на живо)

Работния план за култура на ЕС за периода 2019 – 2022 г.

1. Използване на потенциала на културата и културното многообразие за целите на социалното сближаване и благосъстоянието чрез насърчаване на участието в културата, мобилността на творците и защитата на културното наследство
2. Стимулиране на растежа и създаването на работни места в секторите на културата и творчеството чрез насърчаване на изкуствата и културата в образованието, стимулиране на съответните умения и насърчаване на иновациите в културата
3. Укрепване на международните културни отношения чрез пълноценно използване на потенциала на културата за насърчаване на устойчивото развитие и мира

- ❑ Творческата свобода е тясно свързана със социалните и икономическите условия на специалистите и институциите в областта на културата
- ❑ Секторите на културата и творчеството в Европа се характеризират със самостоятелна заетост, малки и микропредприятия и културно и езиково многообразие
- ❑ Творците и специалистите в областта на културата и творчеството обикновено имат основана на проекти кариера и висока степен на мобилност, доходите им често са нередовни и непредвидими и е необходимо да съчетават няколко работни места, за да се прехранват
- ❑ Иновациите се дължат най-вече на отделни хора на изкуството, творци и малки културни институции, при които създаването на стойност се основава главно на нематериални активи, като например оригинални идеи, ноу-хау и творчески подход
- ❑ Цифровизацията създава нови и иновативни възможности за изкуството и културата от гледна точка на достъпа, изразяването, опазването, разпространението и потреблението

Брой предприятия от креативни сектори в ЕС

Източник: Евростат

Добавена стойност по факторни разходи

Стойност на произведената продукция, намалена със стойността на акцизите и разходите за оперативната дейност, без тези за персонала и за амортизация, и увеличена с приходите от финансираня.

Източник: Евростат

Професии на бъдещето, които се очаква да се развиват

- ИТ специалисти
- Инфлуенсъри
- Уеб дизайнери и графични дизайнери
- Ветеринарни лекари
- Лекари и медицински сестри
- Маркетингови специалисти
- Финансови мениджъри
- Комуникатори между човек и машина
- Лични треньори, спорни терапевти, инструктори по йога, нутриционисти
- Психолози, треньори по личностно развитие, специалисти по човешки ресурси
- Специалисти по киберсигурност

Очаквана поява на нови професии

- Дизайнери на виртуална реалност – специалист, който създава дизайн на виртуална среда (напр. виртуални почивки)
- Специалисти по алтернативни източници на енергии – конвенционалните източници на енергия ще бъдат заменени с нови и по-екологични и оттам следва и появата на специалисти в тази област
- Експерти по дигитални валути – експертите, които разбират от тези валути ще бъдат много търсени в бъдеще
- Специалисти по изкуствен интелект
- Геймификатори – професионалисти, които изработват игри за по-лесно усвояване на знания, обучения, уроци

Професии, които са застрашени от изчезване

- Шивачи
- Пощальони
- Библиотекари
- Преводачи
- Редактори на медии
- Работници в индустриални производства
- Касиери в магазини
- Банкови служители
- Застрахователни и туристически агенти

- ❑ Интелектуална собственост са творенията на човешкия ум – изобретения, литературни и художествени произведения, символи, имена и образи, използвани в търговската практика

- ❑ Интелектуалната собственост е разделена на два дяла:
 - **Индустриална собственост**, която включва изобретения (патенти), търговски марки, промишлени образци и географски означения за произход
 - **Авторско право**, което включва литературни и художествени произведения, произведения на изкуството

- ❑ Сродните на авторските права включват правата на изпълнителите върху техните изпълнения, правата на продуцентите на звукозаписи и филми върху техните записи и филми, както и правата на радио и телевизионните организации върху техните радио- и телевизионни програми

- ❑ **Правна рамка:** Закон за авторското право и сродните му права
- ❑ **Възникване на авторското право**
- ❑ **Обекти на авторското право:**
 - Литературни произведения
 - Музикални произведения
 - Сценични произведения
 - Филми и други аудио-визуални произведения
 - Произведения на изобразителното изкуство
 - Реализирани произведения на архитектурата и приложени устройствени планове
 - Фотографски произведения
 - Одобрени архитектурни проекти
 - Графично оформление на печатно издание
 - Кадастрални карти и държавни топографски карти
- ❑ **Кое не е обект на авторското право:**
 - Нормативни и индивидуални актове на държавни органи за управление
 - Идеи и концепции
 - Фолклорни творби
 - Новини, факти, сведения и данни

Срок на закрила на авторското право

- Авторското право се закриля, докато авторът е жив и 70 години след неговата смърт
- При произведения, създадени от двама и повече автори, срокът започва да тече след смъртта на последния преживял съавтор
- При музикални произведения с текст и музикално-драматични произведения срокът изтича 70 години след смъртта на по-късно починалия измежду автора на музиката и автора на текста, независимо дали тези лица са посочени като съавтори, при условие че текстът и музиката са били създадени с цел да бъдат използвани заедно
- За произведения, които се публикуват на томове, части, броеве или епизоди, срокът от 70 години се изчислява за всеки от тях поотделно
- След смъртта на автора, до изтичане на срока за закрила на авторското право неимуществените права се упражняват от наследниците на автора

Авторът има право:

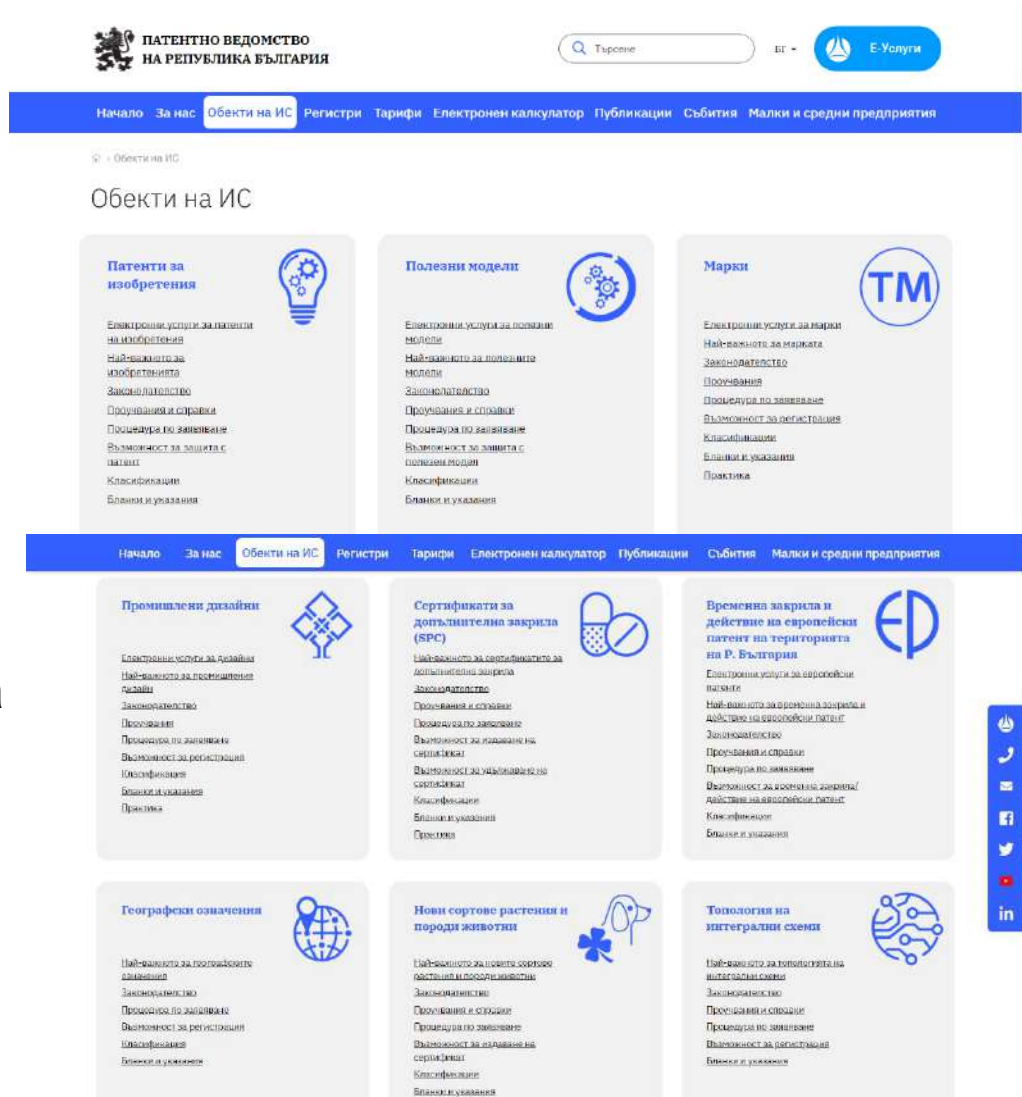
1. Да реши дали създаденото от него произведение може да бъде разгласено и да определи времето, мястото и начина, по който да стане това
2. Да иска признаване на неговото авторство върху произведението
3. Да реши дали произведението му да бъде разгласено под псевдоним или анонимно
4. Да иска името му, псевдонима му или друг идентифициращ го авторски знак да бъдат обозначавани по съответния начин при всяко използване на произведението
5. Да иска запазване на целостта на произведението и да се противопоставя на всякакви промени в него, както и на всяко друго действие, което би могло да наруши законните му интереси или личното му достойнство
6. Да променя произведението си, ако с това не се нарушават права, придобити от други лица
7. На достъп до оригинала на произведението, когато то се намира във владение на друго лице и когато това е необходимо с оглед упражняване на неимуществено или имуществено право, предвидено в този закон
8. Да спре използването на произведението поради промени в убежденията си, с изключение на реализираните произведения на архитектурата, като обезщети за претърпените вреди лицата, които законно са придобили правото да използват произведението

Авторът има изключителното право на:

1. Възпроизвеждането на произведението
2. Разпространението сред неограничен брой лица
3. Публичното представяне или изпълнение на произведението
4. Излъчването на произведението по безжичен път
5. Предаването и препредаването на произведението по кабел
6. Публичното показване на произведение на изобразителното изкуство и на произведение, създадено по фотографски или аналогичен на него начин
7. Превеждането на произведението на друг език
8. Преработката и синхронизацията на произведението
9. Реализирането на архитектурен проект чрез построяване или изработване на обекта, за който той е предназначен
10. Предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица
11. Вноса и износа в трети държави на екземпляри от произведението в търговско количество

Видове индустриална собственост

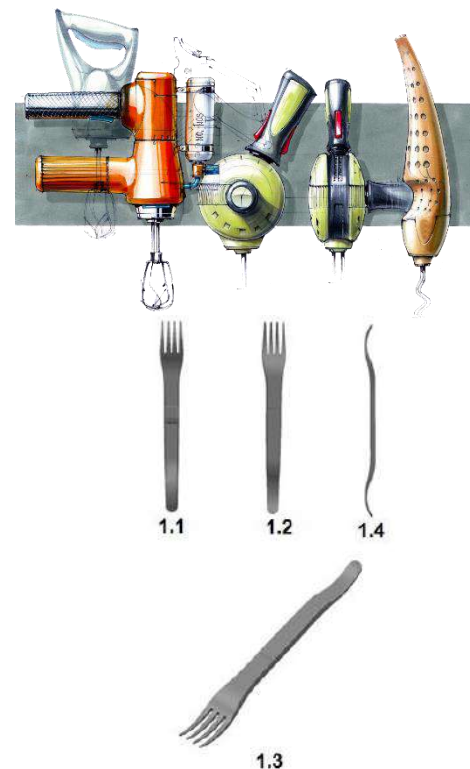
1. Патенти за изобретения
2. Полезни модели
3. Търговски марки
4. Промислени дизайни
5. Географски означения
6. Нови сортове растения и породи животни
7. Топология на интегрални схеми
8. Сертификати за допълнителна закрила
9. Временна закрила и действие на европейски патент на територията на Р. България

The screenshot shows the website of the Bulgarian Patent Office (Патентно ведомство на Република България). The main navigation bar includes: Начало, За нас, **Обекти на ИС**, Регистри, Тарифи, Електронен калкулатор, Публикации, Събития, Малки и средни предприятия. The search bar contains 'Търсене' and the language is set to 'BG'. The 'Обекти на ИС' (Objects of IP) section is active, displaying a grid of nine categories:

- Патенти за изобретения** (Patents for inventions): Електронни услуги за патенти на изобретения, Най-важното за изобретенията, Законодателство, Процедури и спорове, Процедура по заявяване, Възможност за защита с патент, Класификации, Бланки и указания.
- Полезни модели** (Utility models): Електронни услуги за полезни модели, Най-важното за полезните модели, Законодателство, Процедури и спорове, Процедура по заявяване, Възможност за защита с полезни модели, Класификации, Бланки и указания.
- Марки** (Trademarks): Електронни услуги за марки, Най-важното за марките, Законодателство, Процедури и спорове, Процедура по заявяване, Възможност за регистрация, Класификации, Бланки и указания, Практика.
- Промислени дизайни** (Industrial designs): Електронни услуги за дизайни, Най-важното за промишлените дизайни, Законодателство, Процедури и спорове, Процедура по заявяване, Възможност за регистрация, Класификации, Бланки и указания, Практика.
- Сертификати за допълнителна закрила (SPC)** (Supplementary protection certificates): Най-важното за сертификатите за допълнителна закрила, Законодателство, Процедури и спорове, Процедура по заявяване, Възможност за издаване на сертификати, Класификации, Бланки и указания, Практика.
- Временна закрила и действие на европейски патент на територията на Р. България** (Temporary protection and effect of a European patent in the territory of the Republic of Bulgaria): Електронни услуги за европейски патенти, Най-важното за временна закрила и действие на европейски патент, Законодателство, Процедури и спорове, Процедура по заявяване, Възможност за издаване на европейски патент, Класификации, Бланки и указания.
- Географски означения** (Geographical indications): Най-важното за географските означения, Законодателство, Процедура по заявяване, Възможност за регистрация, Класификации, Бланки и указания.
- Нови сортове растения и породи животни** (New plant varieties and animal breeds): Най-важното за новите сортове растения и породи животни, Законодателство, Процедури и спорове, Процедура по заявяване, Възможност за издаване на сертификати, Класификации, Бланки и указания.
- Топология на интегрални схеми** (Topography of integrated circuits): Най-важното за топологията на интегрални схеми, Законодателство, Процедури и спорове, Процедура по заявяване, Възможност за регистрация, Бланки и указания.

- Промислен дизайн е видимият външен вид на продукт или на част от него, определен от особеностите на формата, линиите, рисунъка, орнаментите, цветовото съчетание, комбинация от тях
- Регистрира се дизайн, който е нов и оригинален
- Кой дизайн не се регистрира?
- Правната защита се осъществява чрез Закона за промишления дизайн
- Право върху дизайн се придобива чрез регистрацията му в Патентното ведомство, считано от датата на подаване на заявка за регистрация
- Срокът на действие на регистрацията на дизайна е 10 години от датата на подаване на заявката. Регистрацията може да бъде подновявана за 3 последователни периода от по 5 години
- Съдържание на правото върху дизайн
- Ограничения на правото върху дизайн

- ❑ Марката е знак, който е способен да отличава стоките или услугите на едно лице от тези на други лица и може да бъде представен графично
- ❑ Това са например думи, включително имена на лица, букви, цифри, рисунки, фигури, формата на стоката или на нейната опаковка, комбинация от цветове, звукови знаци или всякакви комбинации от такива знаци
- ❑ Правото върху търговска марка се придобива чрез регистрация, като действието ѝ е на териториален принцип
- ❑ Лицето, което е регистрирало марката, има изключителното право да я използва, да се разпорежда с нея и да забрани на трети лица без негово съгласие да я използват в търговската си дейност
- ❑ Регистрацията на търговска марка има срок на действие от 10 години, като може да бъде подновявана неограничено

Определение за иновация и типове ИНОВАЦИИ

- ❑ Иновацията е въвеждане в употреба на някакъв нов или значително подобрен продукт (стока или услуга) или производствен процес, на нов метод за маркетинг или на нов организационен метод
- ❑ Общ признак на иновацията е обстоятелството, че тя следва задължително да се внедри – да се предлага на пазара
- ❑ Иновациите са 2 основни типа:
 1. Инкрементални иновации – усъвършенстване на нещо съществуващо, т.е. относително ниска степен на иновативност
 2. Радикални иновации – висока степен на иновативност; създава се нещо, което не е съществувало преди това

Източник: <https://alcorfund.com>

Иновациите са 4 вида:

1. Продуктови
2. Производствени
3. Маркетингови
4. Организационни (процесни)

Може да се разграничат 6 типа процеси:

1. Разработване на продукти и бизнес процеси
2. Производство на стоки и предоставяне на услуги
3. Разпространение и логистика
4. Маркетинг и продажби
5. Информационни и комуникационни технологии и системи
6. Администрация и управление

- ❑ Внедряване на стоки или услуги, които са нови или значително подобрени по отношение на техните качества или начините им за използване
- ❑ Налице са значителни подобрения в техническите характеристики, компонентите и материалите, вградения софтуер, в степента на удобството за ползвателя или в останалите функционални характеристики
- ❑ Не са продуктови иновации:
 - Незначителни изменения или подобрения
 - Рутинни модернизации
 - Редовни сезонни изменения (напр. асортимента на облеклото)
 - Следствия от приспособяване към изискванията на отделния клиент, които не водят до съществени отлики от продукцията, произведена за останалите клиенти
 - Изменения в дизайна, които не променят функционирането, предназначението или техническите характеристики на стоката или услугата
 - Проста препродажба на нови стоки или услуги, придобити от други предприятия

Стоки:

- Фотокамери в мобилните телефони
- Система на закопчаване в облекла
- Приемници, използващи глобалната система за позициониране (GPS) на транспортни средства
- Битови уреди с вграден софтуер (тостери, които се изключват автоматично, когато филийките са готови)
- Програмируеми нагреватели или термостати
- Интернет-телефони
- Ново лекарствено средство със съществено подобро действие
- Хранителни продукти с нови функционални характеристики (напр. маргарин, понижаващ равнището на холестерола в кръвта)

Услуги:

- Доставка на клиента от дома до определено място в допълнение към услугата автомобил под наем
- Видео по поръчка през широколентов Интернет
- Интернет услуги от рода на банкови операции или плащане на сметки
- Нов вид банков офис със самообслужване
- Предлагане на клиентите на нова „система за контрол на доставката“, позволяваща на клиентите да проверяват съответствието на съдържанието на доставката с предварително направената поръчка
- Нови видове заеми – например, заеми с променлива лихва с фиксиран таван на лихвения процент

- ❑ Внедряване на нов или значително подобрен метод за производство или доставка – съществени изменения в техническите процеси, оборудването и/или софтуера
- ❑ Не са производствени иновации:
 - Дребните изменения или подобрения
 - Известно увеличаване възможностите на производството или обслужването за сметка на добавяне към системата за производство или логистиката на нещо много приличащо на онова, което вече се използва
- ❑ Примери:
 - Въвеждане на нова или подобрена технология за производство, напр. датчици за регулиране на производствени процеси в реално време
 - Ново оборудване, необходимо за производството на нова или подобрена продукция
 - Лазерни режещи инструменти
 - Автоматизирана опаковка
 - Компютризирано проектиране на продукцията
 - Прехвърляне на процеса на отпечатване на цифрова основа
 - Компютризирано оборудване за контрол на качеството на производството
 - Внедряване на баркодирание или чипова пасивна радиочестотна идентификация (RFID) за проследяване движенията на материали по веригата на доставка

- ❑ Внедряване на нов метод за маркетинг, в това число съществени изменения в дизайна на продукта или неговата опаковка, в пласмента на продуктите, тяхната реклама на пазара или методи за определяне на цената

- ❑ Не са маркетингови иновации:
 - Изменения в дизайна на продукта или неговата опаковка, пласмент, реклама или похвати в ценообразуването, основани на методи, които по-рано вече са използвани в същото предприятие
 - Сезонни, редовни и други рутинни изменения на маркетинговите инструменти
 - Използване на вече прилагани методи в маркетинга за усвояването на нов пазар в географския смисъл или на нов сегмент от пазара (например, нова социално-демографска група клиенти)

- ❑ Примери:
 - Дизайн и опаковка
 - Пласмент (канални за продажба)
 - Ценообразуване
 - Реклама

- ❑ Внедряване на нов организационен метод или процес в търговската практика на фирмата, в организацията на работните места или външните връзки
- ❑ Организационните иновации могат да се отнасят до всеки метод за организация на практиката в деловата дейност на фирмата, за организацията на работните места или външните връзки, ако се използва от тази фирма за първи път
- ❑ Не са организационни иновации:
 - Измененията в търговската практика, организацията на работните места или външните връзки, основани на организационни методи, вече използвани във фирмата
 - Изменения в управленската стратегия, ако те не се съпровождат с внедряване на нов организационен метод
 - Сливане с други фирми и придобивания на други фирми
- ❑ Примери:
 - Практика в деловата дейност
 - Организация на работните места
 - Външни връзки – с доставчици или подизпълнители, научно-изследователски организации и т.н.

Технологичната основа на метавселената има четири основни градивни елемента:

- Съдържание и изживявания
- Платформи (за игри, например)
- Инфраструктура и хардуер (включително устройства и мрежи)
- Средства (като механизми за плащане и сигурност)

- Корпорациите, фирмите за венчърен капитал и частни инвеститори вече са инвестирали повече от \$120 милиарда в метавселената през първите пет месеца на 2022 г.; повече от два пъти повече от \$57 милиарда, инвестирани през цялата 2021 г.

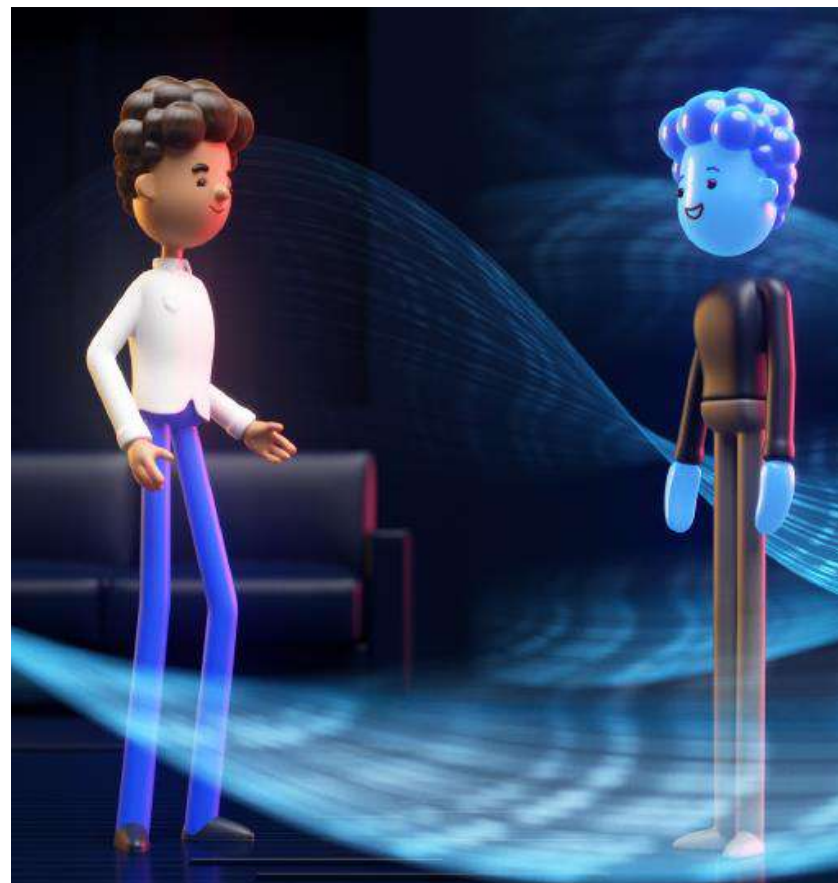
- Големите технологични компании са най-големите инвеститори

2003 г.: Second Life, първата платформа, позволяваща на потребителите да „живеят“ във виртуален свят, надхвърляйки 1 милион активни потребители месечно през 2007 г.

2006 г.: Roblox, платформа за мултиплейър игри, която надхвърли 55 милиона активни потребители дневно през февруари 2022 г.

2018 г.: „Играч първи, пригответи се“ – филм, представящ пълноценен виртуален свят, наречен „Оазисът“, базиран на книгата от 2011 г.

- ❑ През 2021 г. рисковият капитал и финансирането с частен капитал в метавселената достигнаха 13 млрд щ.д.
- ❑ До 2030 г. стойността на метавселената може да достигне 5 трилиона щ.д.
- ❑ 59% от потребителите са развълнувани от преминаването на ежедневните си дейности към метавселената заради:
 - Социално общуване
 - Забавления
 - Игри
 - Пътувания
 - Пазаруване

10-те слоя на метавселената

